Nógrádi Híradás

www.nograd-var.hu

2009. április hó | Nógrád Községi Önkormányzat tájékoztató kiadványa | V. évfolyam 1. szám

Nemzeti ünnepünkről

2009. március 15-én, nemzeti ünnepünk alkalmából koszorúzással és gyertyagyújtással egybekötött ünnepi megemlékezést tartottunk a művelődési házban és az 1848-49-es emlékműnél.

Az ünnepi megemlékezés a himnusz közös eléneklésével és *Szórágy Gyuláné* polgármester ünnepi beszédével kezdődött. A polgármester ünnepi beszédében kiemelte, hogy hazaszeretetünket nagyon sokféle képen kimutathatjuk, akár azzal is, hogy rendben tartjuk házunkat és annak környezetét, felszedjük a szemetet olyanok után, akik nem tudják azt, hogy a hazát úgy is lehet szeretni, hogy nem szemetelünk! Záró szavaiban elmondta, hogy a régi dicső tettek mellett, a történelem menetét a mindennapi emberek cselekedetei és a hétköznapok csatái viszik előrébb.

Az ünnepi beszédet az általános iskola 7. osztályosainak színvonalas irodalmi összeállítása követte, *Kovács Ágnes* tanárnő felkészítésében.

Az ünnepi műsort színesítette a verőcei Őszikék csoport bemutatkozása, *Kakas Éva* művészeti vezető betanításában. A megemlékezésen fellépett a Napraforgó Hagyományőrző és Szociális Egyesület Kórusa is, akiknek dalait szinte mindenki együtt dúdolta.

A művelődési házi megemlékezés után, gyertyával a kézben vonultunk az emlékműhöz, ahol elhelyeztük a megemlékezés gyertyáit és koszorúit a hősök emlékére.

A „technika ördöge” kissé megtréfált bennünket az emlékműnél, de így is hallhattuk *Zverkó Gina* és *Hesz Brigitta* gyönyörű szavalatát.

A megemlékezés koszorúit elhelyezte az: Önkormányzat, az Általános Iskola, a FIDESZ nógrádi csoportja, a Nógrádi Napraforgó Hagyományőrző és Szociális Egyesület, és a Polgárőr Egyesület.

Köszönet valamennyi fellépőnek, felkészítőnek, technikai előkészítőnek és lebonyolítónak, akiknek részvételével és odaadó munkájával ismét méltóképpen emlékezhettünk meg az ünnepről.

Húsvéti üzenet

Kedves Olvasó!

Ebbe a csüggedt, megfáradt mai magyar valóságba belehasít Krisztus fényes feltámadása, Húsvét ragyogó hajnala.

Újból és újból reményt és hitet ad a Feltámadt Üdvözítővel való találkozás.

A Mester szavai bíztatnak bennünket és bátorítanak minket, hogy soha ne veszítsük el a hitünket, és soha ne csüggedjünk!

Jézus szavaival kívánok áldott Húsvétot minden nógrádi léleknek!

„Ne féljetek! Én legyőztem a világot! Feltámadtam! Veletek vagyok minden nap a világ végéig!”

Győry Csaba
r. k. plébános

Reviczky Gyula: Húsvét

Fakadnak már a virágok,
Kiderül az ég,
És a föld most készül ülni
Drága ünnepét.
Szíveinkben, mint a földön,
Ma öröm legyen,
Feltámadt az isten-ember
Győzedelmesen!

Aki tudja, mint töré fel
Sírját a dicső;
Aki látja, hogy a földön
Minden újra nő:
Gondoljon feltámadásra,
Mely örök leszen…
Feltámadt az isten-ember
Győzedelmesen

A tartalomból

Önkormányzati hírek
2-4. oldal

A 10. parancsolat
5. oldal

Nyertes irodalmi művek
6-7. oldal

Evangélikus hírek
9. oldal

Egyesületi, alapítványi beszámolók
7-10. oldal

Meghívó
10. oldal

Önkormányzati hírek

Költségvetésünkről

Képviselőtestületünk 2009. február végén tárgyalta és fogadta el az önkormányzat és intézményei 2009. évi költségvetését 254 000 E Ft bevétellel és ugyanilyen összegű kiadással.

A költségvetési egyensúly biztosítása érdekében 19 188 E Ft működési célú, és 10 072 E Ft fejlesztési célú hitel felvételét terveztük. Előző évi pénzmaradványunk 40 000 E Ft, amely az év során megnövekszik azzal a 17 000 E Ft összeggel, amelyet az akadálymentesítés elszámolását követően fogunk megkapni. Az orvosi rendelő és a védőnői szolgálat akadálymentesítése befejeződött, azt a Fejlesztési Ügynökség szakemberei leellenőrizték, a vállalkozói számlák kifizetése megtörtént, az elszámolást megküldtük az Ügynökség részére. A pályázatok utófinanszírozásúak, ezért meg kellett előlegeznünk a számlák kifizetését, amelyek visszatérülése az elszámolás elfogadása után várható.

Bevételeink 43 %-a (109 611 E Ft) átengedett személyi jövedelemadó, normatív állami hozzájárulás és kötött felhasználású központi támogatás. Költségvetésünkben erre az esztendőre 10 000 E Ft építési telek értékesítéséből származó bevételre számítunk. Az intézményi működési bevételek nagy része az intézményekben ellátottak által, az étkezésért fizetett térítési díjakat tartalmazza.

Kiadásaink legnagyobb hányadát a személyi juttatások és azok járulékai teszik ki. Dologi kiadásra 66 624 E Ft-ot terveztünk. Fejlesztési és felújítási feladataink között szerepel „Épül és szépül-Nógrád" komplex fejlesztés Nógrádban elnevezésű pályázatunk kedvező elbírálása folytán megvalósuló fejlesztéshez szükséges önerő biztosítása. Pályázati pénzeszköz segítségével a József Attila, a Radnóti és a Mikszáth utcák felújítását, buszmegállók létesítését és a Művelődési Ház belső felújítását valósítjuk meg.

Betervezték azoknak az utóbbi időben megvalósult fejlesztéseknek az elszámolását is, amelyek az útépítésekhez kapcsolódóan merültek fel. Elodázhatatlan feladat a községháza elektromos hálózatának teljes felújítása, valamint az iskolai vizesblokk átalakítása, korszerűsítése. Fejlesztési célú hitelek törlesztésére 7 750 E Ft-ot, működési célú hitelek törlesztésére 4 597 E Ft-ot terveztünk.

Önkormányzatunk 300 E Ft-tal a Sportegyesületet, 200 E Ft-tal a Polgárőr Egyesületet és 200 E Ft-tal az Önkéntes Tűzoltó Egyesület működését támogatja.

Költségvetésünk részletezését az alábbi rendelet tartalmazza:

Nógrád Község Önkormányzatának 1/2009. (II. 28.) rendelete a 2009. évi költségvetéséről

Nógrád Község Önkormányzata a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvényben, valamint az államháztartásról szóló többször módosított 1992. évi XXXVIII. törvényben foglaltak alapján az önkormányzat 2009. évi költségvetéséről az alábbi rendeletet alkotja:

1. §

Az önkormányzat tervezett bevétele 254 000 E Ft, melynek főbb jogcím-csoportonkénti részletezettsége az alábbi:

	E Ft	E Ft
I. Működési bevételek:		
1. Intézményi működési bevételek		20 977
2. Önkormányzatok sajátos működési bevételei		81678
- ebből: Helyi adók	23 900	
Átengedett központi adók	56 878	
Pótlékok, bírságok	200	
II. Támogatások:		
1. Önkormányzatok költségvetési támogatása		64 733
- ebből: Normatív hozzájárulások	64 480	
Normatív kötött felhasználású támogatások	253	
Fejlesztési célú támogatások	0	
III. Felhalmozási és tőke jellegű bevételek:		10 000
1. Tárgyi eszközök, immateriális javak értékesítése	0	
2. Önkormányzatok sajátos felhalmozási és tőkebevételei	10 000	
IV. Támogatásértékű bevétel		7 352
1. Támogatásértékű működési bevétel összesen	7 352	
- ebből: TB alapból átvett pénzeszköz	3 160	
2. Támogatásértékű felhalmozási bevétel összesen	0	
V. Véglegesen átvett pénzeszközök		0
1. Működési célú pénzeszköz átvétel államháztartáson kívülről	0	
2. Felhalmozási célú pénzeszköz átvétel áht-n kívülről	0	
VI. Támogatási kölcsönök visszatérülése, igénybevétele, értékpapírok kibocsátásának bevétele		0
VII. Hitelek		29 260
1. Működési célú hitel felvétele	19 188	
2. Felhalmozási célú hitel felvétele	10 072	
VII. Pénzforgalom nélküli bevételek		40 000
1. Előző évi pénzmaradvány igénybevétele	40 000	

2.§

Az önkormányzat tervezett kiadása 254 000 E Ft, mely főbb jogcím-csoportonkénti részletezettségben az alábbi:

		E Ft	E Ft
Személyi juttatások			75 246
Ebből:	- Rendszeres és nem rendszeres személyi juttatások	69 245	
	- Külső személyi juttatások	6 001	
Munkaadókat terhelő járulékok			22 330
Ebből:	- TB járulék	19 368	
	- Munkaadói járulék	2 005	
	- Egészségügyi hozzájárulás	830	
	- Munkáltatói táppénz-hozzájárulás	100	
	- Munkaadókat terhelő egyéb járulékok	27	
Dologi és egyéb folyó kiadások			66 624
Ebből:	- Közüzemi díjak	7 449	
	- Élelmezési kiadások	11 255	
Támogatásértékű kiadások			19 533
Pénzeszközátadások			1 168
Szociálpolitikai juttatások és egyéb juttatások			2 889
Felhalmozási kiadások			34 942
Hitelek törlesztése			12 347
Tartalékok			18 921
Melyből:	- általános működési tartalék	3 921	
	- fejlesztési célú tartalék	15 000	

Fenti címenként tervezett kiadás részletezését a *2. sz. melléklet* tartalmazza.

A részben önállóan gazdálkodó Általános Iskola és Óvoda intézmény, valamint a polgármesteri hivatal igazgatási kiadása önálló címet alkot, a *2. sz. melléklet* szerint.

Az önkormányzat intézményeinek létszámkeretét a *2. számú mellékletben* rögzített részletezés szerint 35,25 főben állapítja meg, melyből a közcélú foglalkoztatottak létszáma 3 fő.

A működési és a felhalmozási célú bevételi és kiadási előirányzatokat mérlegszerűen a *3. sz. melléklet* mutatja.

3. §

A költségvetési évet követő 2 év várható előirányzatait, a költségvetési évek folyamatait, annak áthúzódó hatásait a gazdasági előrejelzések szerint e rendelet *4. sz. melléklete* tartalmazza. A 2009. évi előirányzat-felhasználási tervet az *5. sz. melléklet* tartalmazza, a fejlesztési és felújítási kiadásainak 2009. évi előirányzatát a *6. számú melléklet* mutatja be.

4. §

A képviselőtestület a köztisztviselői illetményalap mértékét 2009. január 1-jétől 38 650 Ft-ban állapítja meg.

5. §

Az önkormányzat költségvetésében meghatározott kiadási előirányzatokat túllépni nem lehet, kivéve, ha az önkormányzat az államháztartás más alrendszereitől, alapítványoktól vagy saját tevékenységből származó, nem tervezett bevételt ér el.

6. §

Az önkormányzat költségvetésében szereplő fejlesztési kiadások csak abban az esetben teljesíthetőek, ha a megvalósításhoz szükséges forrásokat a testület elő tudja teremteni.

7. §

Az adott évi bérelőirányzatot az 5. szakaszban felsorolt bevételekkel összefüggésben teljesített bérkifizetésekkel, valamint a jóváhagyott pénzmaradványnak a bérmegtakarításból származó részével lehet növelni.

8. §

A költségvetésben elkülönítetten szereplő általános tartalék előirányzat szolgál az évközi többletigények, valamint az elmaradt bevételek pótlására, illetve benyújtandó pályázatok saját forrására.

9. §

A képviselőtestület által jóváhagyott előirányzatok közötti átcsoportosítás nem lehetséges, kivéve, ha a helyi önkormányzati feladatok ellátása érdekében a polgármester kezdeményezésére azt a képviselőtestület engedélyezi.

10. §

E rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

Árpásné Schlenk Judit
körjegyző

Szórágy Gyuláné
polgármester

Épül és szépül Nógrád

Az elmúlt évben komplex fejlesztésre pályázatot nyújtottunk be az Észak-magyarországi Regionális Operatív Program (ÉMOP 3. 1. 3.) Vidékfejlesztési programot kiegészítő településfejlesztésre.

Pályázatunk tartalmazta a József Attila, a Radnóti és a Mikszáth utcák felújítását, buszmegállók létesítését, és a Művelődési Ház felújítását. A projekt elszámolható összköltsége 57 141 234 Ft, amelyhez 90%, azaz 51 427 101 Ft pályázati támogatást igényeltünk.

Örömmel tudatom a tisztelt lakossággal, hogy pályázatunk kedvező elbírálása folytán 47 878 398 Ft támogatást ítéltek meg számunkra, amely 83,8%-os finanszírozásnak felel meg. (Ez 2009. április 6-án került kihirdetésre az NFÜ honlapján.) A fennmaradó 16,2% saját erő, azaz 9 262 836 Ft a megvalósításhoz rendelkezésre áll, azt a 2009. évi költségvetésünkbe beterveztük.

A támogatási szerződés megkötése, és a közbeszerzési eljárás lefolytatása után kezdődhet meg a beruházás, addig is kérjük a lakosság szíves türelmét.

❖

Piactér, játszótér és közösségi tér

Képviselőtestületünk pályázatot nyújtott be az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból falumegújításra és fejlesztésre igénybe vehető támogatásra.

A projekt neve: Piactér, játszótér és közösségi tér kialakítása Nógrádon.

A beruházás tervezett helyszíne: az Általános Iskolához tartozó terület, (volt gyakorlókert, és gázcseretelep).

A beruházás tervezett összköltsége 67 millió forint, amelyhez 55 millió forint támogatást igényeltünk. Megbíztuk az Építész Műterem Kolossa Kft-t a koncepcióterv, az engedélyes tervek és a pályázathoz szükséges kiegészítő munkarészek elvégzésével, amely tevékenységekért 1 200 000 Ft plusz áfa összeget fizettünk ki.

A pályázat elsődleges célja egy korszerű, többfunkciós közösségi tér kialakítása, amelynek területe közel ezer négyzetméter. A kialakításra kerülő közösségi tér ad majd otthont a községben megrendezésre kerülő ünnepségeknek, és itt kerül kialakításra egy, az Európai Unió szabványainak megfelelő, 300 m^2 területű, gumiburkolatú játszótér is. A tervezett építmény egy kültéri térsor, amely (mint egy stadioni lelátó) közösségi gyülekezőhelyként funkcionál. A fejlesztés részeként mosdók és tároló helyiségek, valamint parkolók kialakítását tervezzük.

A fejlesztés megvalósítása érdekében visszavásároltuk a volt gázcseretelepet a NO-SMOG Bt-től kétmillió forintért.

Bízunk pályázatunk kedvező elbírálásában!

❖

Berendezési, használati tárgyak gyűjtése

Megkezdtük az elmúlt évben vásárolt faluház berendezését.

Kérem a Tisztelt Lakosságot, hogy akinél még fellelhetők olyan tárgyak, amelyekkel a faluház berendezhető, és már nincs rá szüksége, az szíveskedjen a hivatalban, a polgármesternél jelezni, vagy pedig személyesen elhozni a faluházba 2009. április 17-én (pénteken) 14 órától 18 óráig. (Nógrád, Felszabadulás u. 36.)

❖

Néprajzi gyűjtés

Önkormányzatunk elfogadta *Révi Bernadett* szendehelyi lakos (pedagógus) ajánlatát a nógrádi szokások, hagyományok és viseletek összegyűjtésére, és annak olyan módon történő összeállítására, hogy az, kiadvány formájában megjeleníthető legyen.

Köszönet a sok szép, régi fényképért, amelyekből válogathatunk. A válogatott anyagot kiállítás keretében is szeretnénk bemutatni.

❖

Nógrádi lakodalmas

A néprajzi gyűjtés kiterjedt a lakodalmi szokások összegyűjtésére is, amelyből összeállt egy forgatókönyv.

A lakodalmast szeretnénk betaníttatni *Kakas Éva* művészeti vezető bevonásával.

Az „Őszi Vigalom” nagyon jó alkalom arra, hogy azt bemutassuk községünk lakói számára, de úgy gondolom, hogy a későbbiek során bemutathatjuk majd a szomszéd települések rendezvényein is.

Kérem községünk valamennyi lakóját, aki részt szeretne venni a lakodalmasban, az 2009. május 6-án 18 órakor az Általános Iskolában szíveskedjen megjelenni megbeszélésre és próbára.

Szívesen látnánk kisebb gyermekeket szüleikkel, házaspárokat, iskolásokat, fiatalokat, időseket, hiszen a lakodalomban is minden korosztály képviselteti magát!

❖

Ifjúsági Klub alakult

Önkormányzatunk tudomásul vette, és támogatja a Nógrádi Ifjúsági Klub megalakulását, amelynek vezetője *Varga Balázs* lett.

A klub működéséhez ingyenesen rendelkezésre bocsátja a Művelődési Ház kistermét, és kérelem alapján engedélyezi az udvari bejáratnál előtető készítését, a WC-nél szigetelést, a teremben az ablakok alatt lambéria elhelyezését.

Egy képviselőtársunk 4 havi tiszteletdíját ajánlotta fel a fiatalok számára szükséges eszközök és berendezési tárgyak megvásárlására.

❖

Helyi védelembe helyezés

Képviselőtestületünk helyi védelem alá kívánja helyezni a Sallai úton lévő névtelen patak partján álló hidat, amelyen *Nepomuki Szent János* szobra áll.

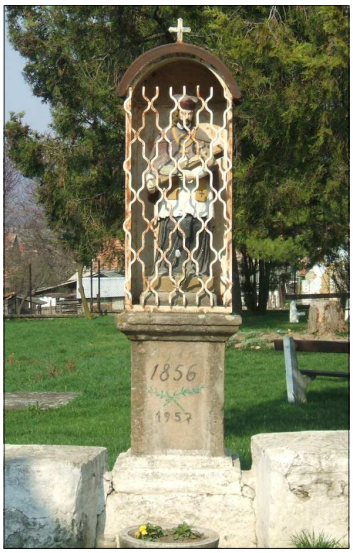

Továbbá védelem alá kívánja helyezni a Szondi u. 27. szám alatti Művelődési Házat, amennyiben azt építésügyi szakvélemény indokolja.

❖

Szalagkorlátok elhelyezése

A Magyar Közút Kht-tól árajánlat érkezett szalagkorlát elhelyezésére 300 E Ft plusz áfa összegben. Az ajánlatban szerepel a Hunyadi utca végén 40 fm, a Kossuth utca végén a Feketevíz pataknál 28 fm szalagkorlát kicserélése. A Kht-tól kapott tájékoztatás alapján ezek kicserélése várhatóan május hónapban fog megtörténni.

❖

Szeméttelep megosztása

Képviselőtestületünk - a kérelmező költségére – megosztatta a bezárt szeméttelepet, mivel annak egy részére vásárlási kérelem érkezett.

A megosztás során keletkezett 0104/46 hrsz-ú, 1 ha 2199 m^2 terület értékesítésre került Keresztes Kristóf részére, 2,3 millió forintért, míg a 104/47 hrsz-ú, 1 ha 0843 m^2 területű ingatlanra a rekultivációs tervek elkészültek, pályázati támogatással rekultivációja megvalósul.

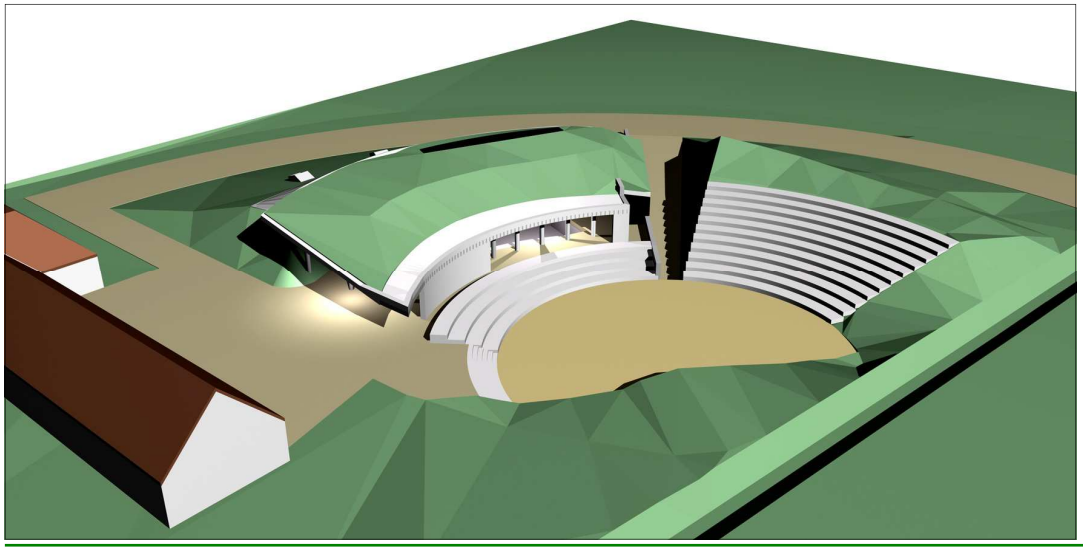

Faluszépítő és környezettisztító nap

Március utolsó szombatjára meghirdettük hagyományos faluszépítő és környezettisztító napunkat. Az elmúlt évben kialakított virágágyásokba árvácskákat, pénzecskéket, margarétát palántáztak a szorgos kezek, akik felhívásunkat elfogadva, szerszámokkal felszerelkezve érkeztek a meghirdetett helyszínekre.

tásával. Iskolánk többi tanulója lelkesen gyűjtötte a papírhulladékot.

A faluszépítésből – mint eddig mindig – leginkább a Napraforgó Hagyományőrző és Szociális Egyesület tagjai vették ki részüket. Kezük munkája nyomán megszépült a vasútállomás és a Csurgó forrás környéke.

A hívó szóra az Általános Iskola tanulói több zsák szemetet szedtek össze a bekötő utak mentén, *Győri Imre, Maglódiné Sági Gabriella* és *Mácza Adrien* pedagógusok irányí-

Közmunkásaink a Petőfi telep felé vezető út mentén szedték össze a szemetet, rendbe tették a várparkolót és a vasútállomás környékét takarították.

Megköszönjük valamennyi faluszépítőnek, környezettisztítónak a munkáját, és reméljük egyre többen fognak csatlakozni ehhez a mozgalomhoz!

Egy kis keserűség azonban van azokban, akik a palántákat elültették, mivel a következő napon már hiányoztak a beültetett növényekből, nem a közterületeket díszítik, hanem valahol máshol virítanak!

Kérjük azokat, akik elvitték a már beültetett árvácskákat, hogy gondolkodjanak el azon, hogy jó szívvel tudnak-e gyönyörködni abban a virágban, amit a közösség ültetett el és amivel más dolgozott?

Szórágy Gyuláné polgármester

Tájékoztató a közfoglalkoztatásról és a szociális segélyezés új feltételeiről

2009. január 01-től a szociális törvény módosítása a munkába helyezést teszi előtérbe, az eddig rendszeres szociális segélyre jogosultak körében. A törvény értelmében az új igénylőkre január 1-től, a jelenleg rendszeres szociális segélyben részesülőkre április 1-től vonatkoznak az új szabályok.

A megváltozott törvényi rendelkezések szerint az önkormányzatoknak elsősorban közfoglalkoztatást kell szervezni a korábban rendszeres szociális segélyben részesülők részére.

A foglalkoztatás elősegítésében a munkaügyi központok és az önkormányzatok együttműködnek az álláskeresőkkel, hogy magán munkaadóknál vagy közfoglalkoztatásban, munkavégzés útján biztosítsák a segélynél magasabb összegű jövedelemszerzés vagy képzés, esetleg egyéb fejlődés lehetőségét.

Önkormányzatunk 2009. évben az alábbi munkákat kívánja elvégeztetni közcélú munka keretében: takarítás intézményeknél, hóeltakarítás, utak síkosság-mentesítése, konyhai kisegítői tevékenység, közterület takarítása, járdalapok készítése, járdarakás, csapadékelvezető árkok karbantartása, fűnyírás, gépi és kézi kaszálás, parlagfű irtás, sövénynyírás, gallyazás, veszélyes fák kivágása, új facsemeték ültetése, községi utak javítása, temetők karbantartásában közreműködés, intézményeknél bontási, építési, karbantartási munkák, sport és kulturális helyszínek karbantartása, önkormányzati intézményeknél kisebb szakmunkák.

A közfoglalkoztatás során kifizetett munkabér és járulékainak 95%-át az állami költségvetés megtéríti.

Akik számára az önkormányzat nem tud közfoglalkoztatást biztosítani, vagy nem állapít meg rendszeres szociális segélyt, azok rendelkezésre állási támogatásra jogosultak. Aki azonban nem fogadja el a felajánlott munkalehetőséget, vagy nem kapcsolódik be a felajánlott képzési programba, az nem számíthat a jövőben álláskeresési támogatásra, rendelkezésre állási támogatásra sem.

A rendelkezésre állási támogatás mértéke a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összege, 2009-ben 28 500 Ft.

Azok, aki nem töltötték be a 35. életévüket és általános iskolai végzettséggel nem rendelkeznek, (községünkben jelenleg nincs ilyen személy) olyan képzésben kötelesek részt venni, amely az általános iskolai végzettség megszerzésére vagy a szakképzés megkezdéséhez szükséges felkészítésre irányul.

Szűk körben fennmarad a rendszeres szociális segély lehetősége azok számára, akik

- egészségkárosodottak, vagy
- 55. életévüket betöltötték vagy
- 14 év alatti gyermeket nevelnek, ha ők vagy a családban élők közül más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, gyermekgondozási díjban, terhességi gyermekágyi segélyben, és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben nem tudják megoldani.

A rendszeres szociális segély havi összege a család jövedelmi helyzetétől függ.

Bertyák Istvánné
igazgatási előadó

2009. évi rendezvénynaptár

Február 13. (péntek) Iskolások Farsangi bálja
Február 14. (szombat) Felnőttek Farsangi bálja
Március 15. (vasárnap) Nemzeti ünnep - megemlékezés
Április 12. (vasárnap) Húsvéti Locsoló-bál
Június Várfesztivál (igény szerint)
Augusztus 20. (csütörtök) Szent István ünnepe - megemlékezés
Szeptember 26-27. (szombat-vasárnap) Szüreti felvonulás - Őszi vigalom
Október 23. (péntek) Nemzeti ünnep - megemlékezés
November 21. (szombat) Erzsébet- Katalin bál (igény szerint)
December 16. (szerda) Idősek Napja

Várfesztivál támogatása

Nagy örömünkre ismét lesz amatőr zenei várfesztivál 2009. június 27-én a várban.

Képviselőtestületünk a szervezők kérésének megfelelően hatvanezer forintot biztosít a rendezvény lebonyolításához.

Táncolni vágyók figyelem!

Formációs csoportot indítok 2009. május 6-án 19 órakor az általános iskolában, heti 1 alkalommal. Jó ritmus érzékkel rendelkezők jelentkezését várom. Részvételi díj havonta 2.000 Ft/fő. Lehetőség lesz ez idő alatt sakk oktatás igénybevételére. (Havi 1.000 Ft/fő)

Kakas Éva művészeti vezető

A 10. parancsolat

Iskolánkban régi hagyománya van a tehetséggondozásnak. Tanulóink hosszú évek óta a megyei versenyek élmezőnyében végeznek, és talán minden évben volt néhány országos döntősünk. 2006-ban minden korábbinál szebb eredmény született: 13 diák 6 tantárgyból 11 különböző versenyen szerezte meg az első három hely valamelyikét a megyei döntőkön.

Ekkor döntött úgy a képviselő-testület, hogy a legeredményesebbeket kiemelkedő jutalomban részesíti: felkészítő tanáraikkal együtt 5 napot tölthettek Párizsban. Hogy ez nem szimpla üdülés, hanem igazi tanulmányút volt, azt Strasbourgban élő egykori tanítványunk, *Lukács Lívia* áldozatos munkájának köszönjük.

Igazi meglepetés volt ez mindannyiunknak, és különösen nagy volt a bejelentés visszhangja Balassagyarmaton, a megyei díjkiosztó ünnepségen. Nem gondoltuk, hogy hagyomány lesz belőle, bár én magam azt vártam, hogy egy ilyen kis falu példáját talán követi néhány nagyobb, több pénzből gazdálkodó település, akiknek egy, a mienknél kisebb csoport utazatása igazán nem jelenthet nagy megterhelést.

Nem így történt. A következő évi díjkiosztón megint csak a nógrádi polgármester jelenthette büszkén, hogy az ott lévő, ismét népes csapatot (akkor 12 diákot) Rómába viszi néhány napra. Ennek az útnak fő szervezője, motorja *Zverkó Pál* volt, aki munkája révén igen nagy helyismerettel, és hasznos kapcsolatokkal rendelkezik az Örök Városban, és aki egy személyben volt programszervező, anyagbeszerző, szakács, és ha kellett idegenvezető – igazi házigazda, aki az ott tartózkodás minden percében – és gondolom előtte is sokat – azon volt, hogy a csapat minél jobban érezze magát, és minél több élménnyel gazdagodva térjen haza. Köszönjük!

Úgy tűnt, hogy minden szép és jó, de azután „kezdett savanyodni a szőlő". Olyan hangok hallatszottak, hogy: *„Már megint ugyanazok a gyerekek utaztak!"*
„Más versenyzők is voltak, azokat mégsem vitték!", meg hogy
„Kell-e egyáltalán utaztatni a gyerekeket akkor, amikor olyan sok mindenre nincs pénz a faluban?"
Nézzük végig ebben a sorrendben a kérdéseket:
1. Az utazáson azok a gyerekek vehettek részt, akik a Nógrád-megyei Pedagógiai Intézet által elismert és díjazott versenyeken az első három hely valamelyikén végeztek. Talán nem meglepő, hogy aki az egyik évben nyert, annak a következőben is van esélye erre, bár a helyezésért akkor is nagyon sokat kell tanulni. Ha egy szorgalmas gyerek nem sajnálja az idejét erre áldozni, akkor nyerhet – aki nem hozza meg ezt az áldozatot, annak nem sok esélye van rá.
2. Évente nagyon sok, különböző színvonalú versenyt hirdetnek a szervező intézmények. Vannak több évtizedes múltra visszatekintő, sok ezer gyereket mozgósítók, és olyanok is, amelyeken pár tucat versenyző, levelező rendszerben vesz részt. Míg az egyiknél már a megyei döntőt is szigorú válogatóversenyek sora előzi meg, addig a másiknál többnyire iskolánként hirdetnek 1. - 2. - 3. helyezettet, nem egyszer többet is. Ebben a sokféleségben megbízható minősítést, rangot jelent az, ha az eredményt egy erre hivatott szervezet a Pedagógiai Intézet oklevéllel ismeri el.
3. Végül a legkényesebb kérdés: Szükség van-e ezekre az utazásokra? Tanulóink az utazások előtt is eredményesek voltak. Kényes kérdés, mert pénzről – is – szól. Csakhogy ez nem a mi pénzünk. Az önkormányzati képviselőt munkája után tiszteletdíj illeti meg. Az, hogy ezt föl-veszi, és saját javára költi el, vagy bármilyen nemes célra felajánlja – mindenkinek az egyéni döntése. Az utazásokat ezekből a felajánlásokból finanszírozták, az a település költségvetését egyetlen fillérrel sem rövidítette meg.

Az utazás a díjazottaknak jutalom, a többieknek ösztönzés. Rengeteg lehetőség van: Lehet, hogy valaki nem olyan ügyes matematikából, vagy borzasztó a helyesírása, nekik hirdetnek versenyt énekből, vers és prózamondásból, rajzból, közlekedési ismeretekből, és még számtalan dologból. Ezek a gyerekek valamibe jók, és azt fejlesztve érnek el egyre jobb eredményeket. Az lenne jó, ha nem csak „tankönyvszagú" ismereteik lennének, hanem a maga valóságában ismernék meg a világot, nyitottak, bátrak és kezdeményezők lenének. Iskolaválasztáskor – nyolcadik után, és később is – ne azok között legyenek, akik közül válogatnak, hanem ők dönthessék el, hogy hova szeretnének menni, és ott boldogan fogadnák őket. Így érhető el, hogy legyen közöttük néhány olyan sikeres ember, aki felnőve támogatni tudja egykori iskolája tehetséges tanulóinak fejlődését, ahogyan őt is támogatták egykoron. Mert mindenki tehetséges valamiben, és ha akarja, akkor meg is találja, hogy miben. Erre a keresésre ösztönöz egy-egy ilyen utazás lehetősége.

És ez nem álom, első jelei máris tapasztalhatók. A 2008-as londoni utazás szervezésében, a szállás lefoglalásába, a repülőjegyek vásárlásában, a program összeállításában jelentős részt vállalt két „egykori" tanítványunk, *Keresztes Korinna* és *Kovács Dóra*.
Ők, akik az előző évben még díjazottak voltak, már szervezők tudtak lenni. A – sajnálatosan fogyatkozó – támogatásokon kívül az ő őszinte lelkesedésüknek köszönhető, hogy létrejöhetett a harmadik utazás.

Ezt az utat ugyanis már nagyon furcsa felhangok, fanyalgások, rosszízű vádaskodások, már-már veszekedésig fajuló ellentétek kísérték, pedig ezt nem szabadna. Nem szabadna, mert gyermekekről, a mi gyermekeinkről van szó. Annyi felől láthatják úgyis az értéktelen dolgok felmagasztalását, és az értékek elnyomását! Milyen világot fognak építeni, ha a jelenlegit mi is ilyennek láttatjuk velük?!
A mai iskolákban a 4. osztály végén kapják a tanulók az első osztályzataikat. Addig – meg azután is – alig lehet már kimondani egy gyerekről, ha valamiben gyenge; akkor legalább a jókat szabadjon kiemelni, követendő példaként állítani, ('Uram bocsá!') jutalmazni! Az, hogy más iskolák eredményes diákjait nem jutalmazza ugyanígy saját településük, önkormányzatuk vagy erre létrehozott alapítványuk, nem lehet akadálya egy jó kezdeményezés továbbélésének. Szólaljon meg az ottaniak lelkiismerete, mozduljon meg bennük valami, és ne mi lépjünk hátra azért, hogy „ne lógjunk ki a sorból", hanem ők – lehetőleg minél többen – tegyenek hasonló lépéseket, és fektessenek be a sajátjukból gyermekeik jövőjébe.
Persze, föl kell vállalniuk, hogy ott is lesznek majd, akiknek ez nem tetszik – mert az emberek sokfélék. Vannak jó szándékú adakozók, és … Nem, nem a fukar kapzsikra gondolok. Annak, aki nem ad, legalább valamilyen célja van: önmagának megtartani. Ami ennél mérhetetlenül rosszabb, az az irigység. Az irigységnek nincs magyarázható célja. Puszta vágy arra, hogy másnak ne (se) legyen. Az irigység nem elvesz, hanem elront. Nem elfoglal valamit, csak meg akar fosztani valamitől, amit nem is önmagának akar, aminek léte, vagy nem léte az ő számára sem előnyt, pláne semmilyen hátrányt nem jelent, az irigy embert mégis „rombolásra", állandó „hadviselésre" ösztönzi. Évezredes emberi gyarlóság ez, a legfőbb bűnök egyike. Erről szól a 10. parancsolat:
„Ne kívánd a te felebarátodnak házát. Ne kívánd a te felebarátodnak feleségét, se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, a mi a te felebarátodé."
Gondolkodjunk el ezen, és próbáljunk kicsit őszintébben élni!

Győri Imre

Az iskoláról nem csak iskolásoknak

Bál

Február 13-án a gyermekek jelmezes farsangi mulatságán vehettünk részt, majd másnap a felnőttek szórakozhattak az iskola jótékonysági bálján. A bál bevételéből az iskolai folyosó lambériázását szeretnénk megoldani. Köszönet mindazoknak, akik a rendezvényt bármilyen formában támogatták.

❖

Zene

Március 4-én hangversenyteremmé alakult át a tornaterem. Óvodásaink és iskolásaink *Prokofjev*: Péter és a farkas című darabját hallgathatták és láthatták a váci Szimfonikus Zenekar remek előadásában.

❖

Környezetvédelem

Március 28-án környezetvédelmi napot tartottunk. A gyerekek és a pedagógusok összeszedték azt a sokzsáknyi szemetet, amit felelőtlen emberek a bekötő utak mellé dobáltak, illetve hordtak. Lehangoló látványt nyújtott a sörös dobozokkal, műanyag flakonokkal, különböző háztartási szemetekkel „tarkított" erdő. Óvjuk, vigyázzuk együtt környezetünket!

A környezettisztító napon a gyerekek szorgosságának és lelkesedésének köszönhetően egy konténer telt meg az összegyűjtött papírhulladékkal.

❖

Tanulmányi versenyek

Az elmúlt évekhez hasonlóan az idei tanévben is a megye legjobbjai között szerepelnek tanítványaink. A különböző tanulmányi versenyek még javában zajlanak, de azt már tudjuk, hogy iskolánk tanulói közül többen ismét ott lesznek az országos döntőben. Sőt, már ott is voltak Bonyhádon az Országos *Lotz János* Helyesíró Versenyen!

A 8. osztályos *Rottek Dorina* és *Tóth Fanni* egyaránt az V. helyen végzett. Gratulálunk a kiváló teljesítményekhez!

❖

1.osztályosok beíratása

Várjuk a 2009/2010-es tanév első osztályosait! Beiratkozni 2009. április 22-én és 23-án 8 és 16 óra között lehet az iskolában, *Baloghné Budai Krisztina* iskolatitkárnál.

Turi Gyuláné
igazgató

Az irodalmi pályázat nyertes művei

Az elmúlt év augusztus 20-án az újonnan vásárolt faluházban tartottuk Szent István napi megemlékezésünket. Az ünnepség keretében került sor a Napraforgó Hagyományőrző és Szociális Egyesület által kiírt „Nógrádhoz tartozom" irodalmi pályázat eredményhirdetésére.
Dicséret illet minden alkotót, az értékes írásokért, melyek közül az I-III. helyezett művet az újságban is közöljük.

Íme az alkotások:

Dalolás az életem

A második világháború alig ért véget, mikor megszülettem, egy szegény sorú földműves család negyedik gyermekeként. Édesapám akkor már orosz fogságban volt, és mégis a világra jöhettem, köszönöm az édesanyámnak.

Lassan cseperedvén a kis családi gazdaságban a gyermekeknek is megvolt a maguk feladata. Alig lehettem 6-7 éves, és bizony nyaranta már a libák legeltetésével bíztak meg. A vár alatti részen legeltettünk a patak és az út között, és a többi tisztás részeken, ugyanis akkor még nem voltak ott a topolyfák, és autók garmadája sem az úton, így jó legelő volt.
Ide a vár alá az alvég gyerekei jártak a libákkal – a falu körül fel voltak osztva a legelők, nem nézték szívesen, ha másnak a területére mentünk.

Reggelente összeszedtük magunkat a szomszéd gyerekekkel, a kis szatyorkánkban vagy zsíros, de legtöbb esetben szilvalekváros két szelet kenyér, és egy üvegben cikória kávéval készített tejeskávé volt a napi élelmünk, és ezzel elindulva hajtottuk a libákat a legelőre.
A nóta is azt mondja: „Kihajtom a libám a rétre, magam is leülök melléje…"

Bizony mire odaértünk, ki is merültünk, főleg az első időben, mert még a libák kicsik voltak és nem tudták, hová hajtjuk őket, így nehéz volt velük. Mint említettem már, a napjainkat ott töltöttük a libalegelőn, a sok alvégi gyerek, fiúk és lányok egyaránt. A szabadság, a jó levegő – fürödhettünk bennük, na meg a bővizű patakban. Csináltunk zsumbot, azaz gátat, ahol összegyűlt a sok víz, és hol mi, gyerekek fürödtünk benne, hol a libák. És mit ad Isten: egészséges gyerekek lettek belőlünk. De még ott volt az egész városdal, az akkor még csak éppen karnyi vastagságú fák megfelelő árnyékot adtak a papás-mamás játéknak. A várra szinte napirenden felmentünk a meredek oldalon, a várablakán másztunk be az udvarra. Persze a sok játék mellett ott volt a nagy felelősségünk: a libáknak estére, mikor hazahajtottuk őket, épnek és egészségesnek kellett lenniük. Így teltek szünidős napjaink.
Később, mikor már 11-12 éves lehettem, a hasonló korú utcabeliekkel már nyaranta a pláncsi és békásoki legelőkre jártunk. Ott volt a kenderáztató is, közben ha már ott vagytok, fordítsátok meg a kendert, hogy száradjon, mondták a szülők. Azt is tudni kellett, hogy melyik a miénk, és tudtuk is – mi, gyerekek a legtöbb munkában ott voltunk a szülőkkel.

A kenderáztató kb. egy-másfél kilométerre volt a lakóházunktól, mai szóval mondva nem semmi volt oda kihajtani a libákat. Oda is szerettünk járni, mert közel voltak a termőföldek, voltak gyümölcsfák, cseresznye, alma, ezt mind megdézsmáltuk. Ismertünk minden fát, hogy melyik mikor érik. A sok ráérő időnkben, ha nem játszottunk, akkor madárfészket kerestünk, ismertünk minden madarat, tudtuk, mikor fognak kikelni a tojásból a kicsik, de sose bántottuk őket, mert szüleink megtanítottak arra, hogy ne nyúljunk a fészekbe.

Az 1950-es évek elején édesapám munkát kapott a Vasútnál, mint pályamunkás. Édesanyámnak nélküle kellett abban a pár hold földben dolgozni, és persze a gyerekeknek. Három bátyám, akik még egy-két évig otthon voltak, ők is kivették a részüket, akkor és később is, bőven a munkából, az aratásból, a kaszálásból és a szénagyűjtésből.

Aratás után a libák már egyszer meg voltak kopasztva és megerősödtek. Nap mint nap kétszer hajtottuk ki őket a tarlóra, reggel és este. Hajnali négy órakor volt az ébresztő, öt óra körül elindultunk, nyolc óra körül érkeztünk haza reggel. Délután hat óra körül mentünk és este szürkületkor jöttünk, már sokszor a holdat is szemléltük az égen. Hazafelé mindig vidáman, jókedvűen jöttünk, a libák siettek előttünk libasorban, mi pedig daloltunk, nótáztunk.....
Az én slágerem a „Szellők szárnyán" című operett-dal volt. Csak úgy harsogott tőlünk a határ – állítom, a szülők hallották az alvégen, hogy jövünk hazafelé, ha olyan volt a széljárás.
Minden nap új aratású tarlóra mentünk, hogy a gabonaszemmel lakjanak jól a libák, mert ha nem volt tele a begyük, akkor meg volt a dorgálás. Ugyanis a libák ültükben elárulták, hogy mit és mennyi ettek. Amellett, hogy a libák gabonaszemmel jóllaktak, nekünk még utánuk szorgalomból kellett egy vagy két csomó kalászt szedni. Amit a templombúcsú napján kaptak meg, vagy ha esett az eső. A búcsú napjára nagyon fel kellett készülni, ha a ringlispíl helyett nem akartunk libákat legeltetni. Előző nap hoztunk egy csomó zöld füvet is nekik. Ez mind a gyerekek feladata volt.

Itt kell még megemlítenem azt is, hogy én nyaranta két csapat libával jártam a mezőre, a tarlóra. Keresztanyám bízott meg a libái őrzésével, amit én szívesen megtettem, mert őszkor általában kaptam egy szoknyára való anyagot tőle.

Tisztán emlékszem 1957 nyaráról a forradalom után külföldre emigrált sok hazánkfiának a slágerére, ami így szólt: „Oly távol, messze van hazám…" Azt hiszem, nem volt olyan fiatal vagy idős ember, aki ezt a dalt szívszorítva ne énekelte volna. Mi is ezt tettük a tarlón.

Még azt is le kell írnom, hogy abban az időben nagy volt a szegénység a falunkban. A Rákosi-korszakban tudva lévő nagy beszolgáltatások nagyon sokunknak elvitték a kis földön kemény munkával megtermelt kis gabonát, babot, a százhúsz kilós malacból kisütött zsírt, tojást. Nem volt cipőnk, szandálunk, és bizony mezítláb jártuk a mezőt, a tarlót. A lábujjunk örökké sebes volt, ahogy botladoztunk, telement földdel, porral a seb, és ezt minden zúgolódás nélkül túléltük.

Kérdezhetné a mai kor embere, hogy mikor játszottak ezek a gyerekek?

Nos játszottunk kellő mennyiségben, igaz, játékszer nem volt hozzá. Ott volt a mező, a bokrok, a fák, na és az árok. Amikor hazajöttünk a tarlóról, árokmacskát játszottunk, amit a mai gyerekek nem is ismernek, és ami a lényeg: nem került pénzbe. Ez a játék abból állt, hogy az árok két szélén álltak a gyerekek, és át kellett ugrani az árkon úgy, hogy az árok közepén álló gyerek, aki az árokmacska volt, ne tudja megfogni őket. Akit megfogott az árokmacska, az a helyére állt, és neki kellett megfogni az árkon átugráló gyerekeket.
Hetedikes-nyolcadikos koromban már más, komolyabb feladatot kaptam. Volt két tehenünk, ezeknek az őrzését bízták rám, és ehhez is voltak pajtások, akik ugyanezt tették. Itt is kialakult egy jó csapat, akikkel mindig megbeszéltük, hova, melyik részre megyünk legeltetni. Járt velünk az idős **Bahil Mihály** bácsi is, aki ellátott minket jó tanácsokkal, humorral, viccekkel.

Ezt a részét életemnek nem kedveltem túlságosan, mert jobban érdekelt a rádióban az Ötórai tea című műsor, amit nagyon szerettem a sok szép sláger miatt.

Az általános iskola elvégzése után nem tanultam tovább, itthon segítettem édesanyámnak. Azokban az években volt egy amatőr színjátszó csoport, aminek **Selmeczi Laci** bácsi, rajztanár volt a vezetője, oda is elszegődtem, mert ott énekelni lehetett. Akkoriban voltak még magánfellépéseim is, szintén operett-dalokkal. Szóval az éneklés nagyon a szívemhez nőtt. Túl a hatvanon a mai napig is az éneklés nagyon fontos a számomra, a közösség kiegyensúlyozottságot biztosít az életemnek. Énekelek a nógrádi egyházközség kórusában, a Nógrádi Napraforgó Hagyományőrző és Szociális Egyesület népdalkórusában, mint alapító tag. Minden munkámat hátrahagyva a próbákon, a felkészüléseken mindig ott vagyok.

A libalegeltetés gyermekkorunktól olyan barátságokat szült, amelyek a mai napig tartanak, ez együttlétek által lettünk a legjobb barátnők **Kriskó Zsuzsival, Molnár Marival.**

Ezen felül szüleink e kis foglalatossággal gyermekkorunktól felelősségre, odafigyelésre, emberszeretetre észrevétlenül neveltek.
Köszönöm a Jó Istennek ezen adottságokat, a szüleimnek a boldog és azt hiszem hasznos gyermekkort.

Less Ferencné

Egyszer születünk, és egyszer meghalunk

Ez így van ma is. Régen minden családi esemény otthon a házban zajlott le. Születés, keresztelés, lakodalom és a temetés. Ezt az utolsó eseményt szeretném leírni, hogyan is történt ez régebben.

A meghalt embernek legelőször a szemhéját fogták le erősebben, hogy ne maradjon nyitva, aztán egy öregebb kendőt átlósan összehajtottak, és az ajkát kötötték fel, hogy csukva legyen a szája. Ezután jött a mosdatás. Erre a célra egy kevésbé használt cseréptálat vettek elő, egy fehér gyolcs rongydarabbal végigtörölgették, hogy tisztán menjen a más világba. A cserépedényt aztán összetörték és kidobták a szemétbe.

Eztán következett az öltöztetés, amíg meleg volt a test, így könnyebben volt mozgatható. Az öltözést a családtagok, vagy pedig nagyon közeli rokonok végezték. Az öltözet mindig a korukhoz illő színű volt. Kb. 50-60 éve még az idős asszonyokat tiszta fehérbe öltözték, az idősek ezt a ruhát már előre elkészítették. A gyerekek, akik a háznál voltak, ugye az unokák ilyenkor még dicsekedtek is, mondván: **„ha látnátok az én nagymamámat, olyan szép, mint egy menyasszony"**, pedig inkább ijesztősek voltak az öregek abban a fehérben; ennek a szokásnak aztán hamar vége szakadt, és feketébe öltözték az időseket. A férfiakat természetesen, minden korosztályt fekete ruhába és fehér ingbe.

Az öltözés után jött a ravatalozás. A család ilyenkor nem ment a határba dolgozni, ezért levették a kocsi egyik oldalát, rátették a meghalt szalmazsákját, leterítették egy fehér lepedővel, és ez volt a ravatal. Bevitték a tisztaszobába, amit első szobának hívtak, és két székre tették. A két ablak közt volt ugye a tükör, ezt rögtön bekötötték fekete kendővel, ez is a gyász egyik jele volt, aztán bevitték a halottat, rátették, és az ujjait imára kulcsolva összefonták. A katolikusoknál olvasót, a protestánsoknál imakönyvet tettek a kezébe.

Ezután már a család feketébe öltözve ment a harangozóhoz megadni a lélekharangot. Ez úgy történt, hogy egy nagy harang szólt közben három kis szünetet tartva, ami annak a jele volt, hogy férfi az elhunyt, ezután pedig kettős harangszó következett, a többi harangozás kettős haranggal történt, a család döntötte el, hogy a temetésig hány ilyen harangozás legyen, amit versnek hívtak. Ha nő volt az elhunyt, akkor két szünetet tartottak a lélekharangozásnál, ez volt ugye az egy haranggal, ha pedig kis korú halt meg, akkor csak egy szünet volt, kisbabánál egy sem. Így a falu népe már következtetni tudott az elhunytról.

Este aztán jött a virrasztás. A család széket, padokat hozott át a szomszédoktól, hogy a sok rokon, ismerős leülhessen. Azután énekeltek és imádkoztak a ravatalnál, ahol két oldalon két nagy gyertya égett.

Másnap lovas kocsival mentek a legközelebbik városba koporsóért, meghozva abba az alsó fehér lepedővel együtt áttették a halottat. Ide már rákerült a fehér szemfedő is. Ezt háznál készítették sifon anyagból, a szélét ollóval kicakkozták, aztán különböző méretű üres töltény hüvelyekkel egyszerű karika mintákat lyukasztottak ki rajta, ezt a készítést csak egy, két, három asszony tudta csinálni a faluban. A koporsóba az elhunyt lábához több apró pénzt, filléreket szórtak, mondván, ha a más világon búcsúba megy, tudjon a perselybe dobni. Aki félt a halottól, annak meg kellett fogni a halott nagy lábujját, mondván, hogy akkor nem fog félni.

Jött a temetés napja. Az udvar tisztára söpörve és középen asztal fehér abrosszal leterítve volt, ennél állt meg a pap és a kántor. A halottvivők mindig a legnagyobb rokonok, és persze férfiak voltak. A felnőtt halottat mindég hat személy vitte, és nagyság szerint szépen összemérték magukat, hogy egyformán álljon a koporsó, ezt Szent Mihály lovának hívták. Felhozták a vivők az udvarra, erre tették ki a halottat. Katolikusoknál beszentelés volt a lefedés előtt, de közben is ott volt a szentelt víz, és akik jártak megnézni a halottat, mert ez szokás volt, azok a szentelt vízbe kis zöld ágat bemártva szentelték meg. A beszentelés után a szemfedőt az elhunyt fejénél kinyírták ollóval úgy, hogy az arca szabadon maradjon.

Legborzasztóbb és legfájdalmasabb volt, mikor a koporsót szögelték és kihozták az udvarra. A koporsó mögött álltak a közvetlen hozzá tartozók, a két végénél pedig két-két nagy gyertyát tartottak, ezek nagy rokonok voltak, komaasszony, nászasszony, keresztgyerekek vagy jó szomszédok, ez a szokás még ma is él. Férfi halottnak férfi, női halottnak pedig nő tarthatta a nagy gyertyát. Voltak aztán kis gyertyák is, kb. 10-15 cm hosszúak. Ezekből sok volt, ezeket osztották ki a többi rokonoknak. A gyertyaosztó asszonynak jól kellett ismerni a rokonságot, nehogy valakit véletlenül is kihagyjon, mert akkor még harag is volt belőle, mondván, engem nem tartanak rokonnak.

A szertartás után indult a menet a temetőbe. Elöl ment a fejfát vivő fiú, ez is csak férfi lehetett, aztán pap, kántor, utánuk pedig a koporsó előtt ezek a kis gyertyát vivő rokonok és szomszédok is, akik kis gyertyát kaptak. A nagy gyertyákat a koporsó két oldalán vitték. A koporsó után ment a család, és tovább már mindenki úgy helyezkedett, amilyen szálak fűzték az elhunythoz. A legvégén azok mentek, akiknek fontos dolguk volt, és onnan könnyen haza surrantak.
A temetőben a sír gödrét két férfi, úgynevezett sírások végezték, akik még éjjeli őrök is voltak.

A módosabbak „padlást” tettek a koporsóra. Ez abból állt, hogy négy oszlopra vastag padlódeszkát helyeztek, hogy tovább épségben maradjon a koporsó. A szertartás után betakarták a sírt, aminek végzésében a vivők is segítettek. Koszorú régen alig 1-2 volt, amit a család vett, és legtöbbször ez is csak műkoszorú volt, ezt a sírhant közepére tették, aztán az egyik legközelebbi hozzátartozó köszönetet mondott a résztvevőknek ami kb. ekképpen hangzott: **„Nagyon szépen megköszönöm mindenkinek, aki az én édesanyámat elkísérte utolsó földi útjára, a Jó Isten fizesse meg a fáradságukat.”** Ezt ma már a pap köszöni meg a család nevében.

A temetést követően jött az úgynevezett halotti tor, ahová a halottvivők lettek meghívva, legtöbbször fánk volt sütve, utána egy kis borozgatás.

Más faluból ritkán volt rokon, mert akkoriban csak a faluból házasodtak.

A temetés után az volt a szokás, hogy az elhunyt személyes dolgaihoz 9 napig nem nyúltak, és nem mozgattak el semmit, például: nem tették le a koszorúkat a sírról, ezt még ma is betartják, és ruháiból nem adtak senkinek.

Itt még pótlásul leírok egy pár szokást. Amikor lány halt meg, azt menyasszonynak öltöztették, legények vitték, akik zsebkendőt kaptak ajándékba. Ha legény halt meg, azt vőlegénynek öltöztették, és lányok vitték tiszta fehér ruhában. Kék szalagot kaptak ajándékba, ami átlósan a vállukra téve a szoknya aljáig ért.

Régen ugye sok kisbaba halt meg. A koraszülöttet vagy pár naposat valaki hozzátartozója sírjába temették. Az ezektől nagyobbaknak már külön sír sor volt alakítva a temetőben, amit még most is lehet látni. A kis megholtnak a falu asztalosa készített kis koporsót, és volt ilyen kis méretű „Szent Mihály lova” is. Az ilyet már csak négy személy vitte.

Molnár Istvánné

Gyermekkorom legszebb ünnepe!

Ádvent Karácsony várakozási ideje, amire a legjobban emlékszem. Hajnalonként édesanyám, finom arcsimításokkal ébresztett. Mariskám keljél, már harangoztak a templomba, megyünk a rorátéra,a hajnali misére. Én voltam a legidősebb gyerek a családban. Hárman voltunk testvérek. Édesanyám szeretett már belevonni az ilyen nem mindennapi eseményekbe. Kétszer sem kellett mondania, hogy keljek. Nagy örömömre szolgált, amikor a szomszéd kortársaimat is ott láttam a templomban a rorátén. Ez a csodálatos élmény, egyre jobban belevitt a karácsonyi várakozásba.

Csikorgós, ropogós, havas, hidegbe, belliner kendőbe bebugyolálva, boldogan vittem a viharlámpát elől és utánam jöttek családom felnőtt tagjai. Akik álltak személy szerint édesanyám, nagymamám, nagyapám felnőtt soraikban. Édesapám hosszú ideig katona volt. Nagyon megszerettem a templomot. Sosem esett nehezemre a korai kelés, mert úgy éreztem, édesanyám biztató meleg szavai, egyre közelebb vitt a várva várt karácsonyi ünnepekhez, Jézuska születéséhez. Már a karácsonyi készülődésben is, mint idősebb gyerek részt vehettem. Például: A szaloncukor készítéséhez rózsaszín selyempapírt vásárolt édesanyám. Este, mikor testvéreimet lefektette, titokban leültünk a szolon (cukor) papír készítéséhez Ami abból állt, hogy anyu összehajtotta a papírt megfelelő méretre, és én vághattam össze. A kényesebb részét, azt már ő csinálta, a szép egyformára vágott rojtozást. Szaloncukor készítését is megint késő este csinálta, mikor testvéreim már ismét aludtak.

Égetett cukorba diót vagdalt, és mikor már kihűlőben volt, akkor egyforma hosszúságúra vágta, és így szilárdult meg. A becsmagolásban is részt vehettem, de csak mint csodálkozó gyerek. Mondván anyu: **„tudod a Jézuska elvárja tőlünk, hogy segítsünk néki”.** A karácsonyfát ő fogja hozni, én be fogom engedni, majd megint kell néki segíteni díszíteni, hogy még sok helyre időben eljuthasson a karácsonyfával. Én megkérdeztem anyut: **„Akik a rorátéra misére járnak, oda hamarabb érkezik?”** Édesanyám válasza ez volt: **„oda elsőnek siet és angyalokkal”**. Nagyon boldog voltam, hogy e rejtélyes titkot anyu elmesélte nekem. Karácsonyig minden esete a Jézuskáról mesélt nekünk . A jó meleg csikóssparhelt mellett ülve imádkoztunk, amelynek a fényét a kiemelt kis karika adta. Varázslatos szépség volt ennek a fényvisszaverése a plafonról, még ott is látszott a tűz lobogása.

Elérkezett a karácsony. Nagy meglepetésünkre, egy gyönyörű feldíszített borókaág függött a falon. Olyan kicsi volt a konyhánk, hogy máshol nem jutott hely, csak egy tányér helyén a falon. Az volt a hálószobánk is és hatan aludtunk benne. Ha édesapám nagyon ritkán hazajött eltávozásra, Ő volt a hetedik. Akkor még ajándék nem volt, nem is tudtuk mi az.

A legszebb ajándék Jézuska fája volt. Nagyon szót fogadtunk mi gyerekek, ebben a karácsonyi szent időben. Elérkezett a szent esti készülődés a vacsorához. Az asztal alá betettek egy kis halomba szénát, az volt a Jézuska jászolja. Szakajtóba, összekevertek gabonát. A keverék állott búza, árpa, zab, kukorica és rozs. Ez is az asztal alá került. Elkészült az ünnepi asztal. Három felnőtt és három gyerek terítéke. A felnőttek terítéke füles mély tálka, a gyerekeké kicsivel kisebb, fülnélküli .Ezeket az edénykéket (mistyicskának hívták) . És alumínium kanalak. Az asztalközepére egy felnőtt tálka került, amiből édesapám szokott enni. Ő nem lehetett velünk, mert katona volt.

Az ünnepi vacsora menüje: ostya mézzel, amit az egyházi személyiségek árultak. Ez volt a kovásztalan kenyér. Ennek a nagysága, tenyérnyi alakú volt, közepén a Jézuska ábrázolása. Ahány családtag volt csak annyit vettek belőle. Asztalra került dió, fokhagyma, szárított gyümölcs, több fajta. Körte, alma, szilva. Ezek egybe főzve kerültek az asztalra. Ennek a gyümölcs fajtáknak is volt hagyományos neve (Susjenka). Korhelyleves, szárított vargánya gombával, és egy gyönyörű nagy piros alma, aminek a neve pogácsa alma volt. Mikor már minden az asztalon volt, a háziasszony édesanyám az utoljára ült az asztalhoz.

Egész vacsora alatt nyugodtan ült a helyén. Már ekkor senki nem kérhetett semmit, mert ő már nem állt fel. Az volt a szokás mondás, hogy a háziasszonynak nyugodtan kell ülni a helyén, hogy a kotlóstyúkok is nyugodtan üljenek a tojásokon, a csibék kikeléséig.

Ezután következett édesanyám szelíd tekintete, hogy mindenki őrá figyelve, mit fog mondani. Egy észrevétlen pillanatban, nagymama egy fél marék gabona keveréket a karácsonyfára dobott, ami visszahullott szanaszét a földre.

Édesanyám ekkor fejezte ki előző szelíd tekintetét szavakkal, hogy itt voltak az angyalok. Ezután következett az imádság, amit nagyon megtanultunk. Elimádkoztuk a Miatyánkat, Üdvözlégyet, mert ugye ez a köszöntő ima Jézuska édesanyjának szólt, amivel Gábriel főangyal köszöntötte. Ezt még akkor nem értettem, amit nagymamám elmondott. Még hallom ezeket a szavakat, végére érve az asztali imának: az édes Jézus légy vendégünk áld meg amit adtál nékünk.

Erre megint egy észrevétlen pillanatban megsuhogott a széna az asztal alatt. Anyu azt mondta, most született meg a Jézuska. Öcsém kíváncsisága rögtön az asztal alá csalta és felkiáltott, hogy **„nincs is itt”**. Édesanyám nagy nyugalommal azt felelte néki,**”dehogy nincs, hiszen most amit imádkoztunk Jézuska édesanyja a szénára tette az imáinkat”**.

Következett a vacsora. Minden eledelből két személyre tett édesanyám az asztal közepére. Tálkába az apunak, Jézuskának az asztalra. Én az idősebb gyerek, aki megkérdeztem, hogy **„a Jézuskának miért nem tettünk tálkát”**. Most már erre a kérdésre nagymama adott választ. **”Azért nem tettünk, mert csak hét tálkánk van, olyan szegények vagyunk, de a Jézuska még szegénynebb. Ő nem meleg ágyban alszik mint ti, hanem szénán”**.

A vacsora befejeztével, nagyapám mint családfő a gyönyörű piros almát annyi felé vágta, amennyire volt a vacsora terítve. Ezt a feladatot szent esti vacsorán férfi családfő végezte el. Édesanyám kettő szeletet evett meg, az apu részét is. A hagyomány mondás szerint, ha valaki valahol eltévedt, mert hiszen akkoriban nagyon sokat gyalogoltak az emberek, mezőre, erdőben erdei utakon, sőt a falvakat is gyalog járták meg. Sok esetben irányt vesztettek, ekkor arra kellett gondolni, hogy kivel ették meg a karácsonyi almát. Ez a hiedelem visszatérítette őket az igazi útra. A karácsonyi maradékokat összeszedték és gondosan eltették. Beteg állatok gyógyítására használták fel. A szénát és a gabonát három Király ünnepéig az állatokkal föletették. A karácsony szépségéhez hozzá tartozott a vacsorák után csörgő botokkal éneklők nagy csapata., akik éjféli miséig karácsonyi énekekkel tartották ébren a falut. Ezek elhangzása ablakok alatt történt. Úgy fogadták a ház lakói, hogy „hányan vagytok”. A kérdésre többes számban hangzott el a válasz, mire a háziak így feleltek: **”annyi felé szaladjatok”**, de mindenütt jó emberek voltak, dióval ajándékozták meg a csörgődobos pásztorokat.

Már nagyobb koromban ezekben a szép élményekben én is részt vettem. Nagy szegénységben éltünk, de az emberek szerették egymást. A kicsivel jobb módú családok örömest segítették a szegényebbeken. Ha szükség volt valamire szívesen kölcsön adtak bármit, amit becsületes módon vissza is adtak egymásnak. Megbíztak egymásban! Én ilyen környezetben éltem, ami elkísért az életem során . Úgy neveltek a szüleim, hogy a másét ne bántsam, ne sajátítsak el semmit, ami nem az enyém. Mai napig is ezt a szemléletet vallom, becsületesen élni és elégedetten. Nem könnyű, de érdemes minden este így lefeküdni, s reggel Isten kegyelméből újra ébredni, az új nap kezdetére.

Nagyon jó és megnyugtató visszaemlékezni a szépséges napokra, amit drága szüleinktől tanultam. Istennek hála. Ők pedig nyugodjanak békében.

Kareczki Ferencné

A Nógrádi Napraforgó, Hagyományőrző és Szociális Egyesület tevékenysége 2008. évben

Egyesületünk szakmai munkáját, tevékenységét, a programokat a 2008. évre a tagság január 28-án megtartott közgyűlésen hagyta jóvá.

Február 25-én megbeszéltük a megrendezésre kerülő locsolóbállal kapcsolatos teendőket, majd a távol-keleti egészségmegőrzéssel kapcsolatban hallgattunk meg egy tájékoztató előadást. A hallottak alapján érdekes volt rádöbbennünk, hogy a keleti orvoslás az emberi szervezet egészét próbálja gyógyítani, szemben az európai orvoslással, ahol általában egy adott probléma megoldására koncentrál az orvostudomány.

Februárban vitatta meg Nógrád község Önkormányzata azt a levelet is, amelyet az Egyesület tagjai nevében írtam, és amelyben megfogalmaztam a helyi hagyományőrzéssel kapcsolatos észrevételeket, teendőket. Ez a levél foglalkozott a helyi népi kultúra bemutatásához szükséges tájház megvásárlásával és kialakításával. Javaslatokat tettem a falu turisztikai lehetőségeinek jobb hasznosítására, az épülő tó kínálta pihenéssel összefüggő lehetőségekre.

A testületi tagok megfontolásra érdemesnek ítélték a megfogalmazott elképzeléseket.

Február 29-én nagytakarítást rendeztünk. Volt ablaktisztítás, függönymosás, pórszívózás, szerények belsejének kimosása, terítők mosása, vasalása és minden, amit szükségesnek láttunk ahhoz, hogy jól érezzük magunkat.

Mindezt kilenc tagtársunk közreműködésével végeztük el.

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 160. évfordulóját 2008. március 14-én ünnepeltük a Művelődési Házban. A polgármesterasszony az ünnepi beszédében a történelmi események felelevenítésén túl az összefogás fontosságát emelte ki. Egyesületünk tagjaiból álló kórus katonadalokat adott elő a hatalmas nemzeti színű zászló lengetése mellett. A látványt és a pattogós katonadalokat a közönség vastapssal jutalmazta, majd ezt követően az 1948/49-es emlékműnél elhelyeztük mi is a megemlékezés koszorúját.

Március 23-án volt a locsolóbál. A terem díszítésben 18 tagtársunk vett részt, és ebben az évben is jól sikerült. Izgatottan vártuk a vendégeket, de szokás szerint nagyon nehezen jön össze a társaság, azután egy varázsütésre megtelik a tornacsarnok és hajnalig tart a mulatság. Az est során némi bizonytalanság után előadott dalcsokrot is nagy tapssal fogadta a közönség.

Az április 19-re meghirdetett faluszépítő program az esőzés miatt elmaradt.

Április 25-én azonban ismét

megszépült a Csurgó forrás környéke, a vasútállomás. A faluban a több helyen alakítottak ki virágágyásokat, amelyekbe egynyári virágok kerültek. A virágültetésben is részt vett egyesületünk több tagja. Sokunknak nagyon tetszik, hogy a virágágyások Nógrádon kőből vannak kialakítva, ez egyrészt praktikus, mert időálló, másrészt a nógrádi vár és a kőből kialakított virágágyás együttese egy egyéni arculatot mutat, ami illik a településünk adottságaihoz.

Április 28-ai klubnapunkra elhívtuk a nógrádi Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjait is. A szépen megterített asztalokon a tulipánok sokaságával vártuk a vendégeket. Flóriánhoz, a tűzoltók védőszentjéhez kapcsolódó kedves műsorral köszöntöttük a megjelenteket. Nagy derültséget okozott a nagyon kicsi bádogvödör átadása is, mert azt kívántuk, hogy csak akkora tűzzel találkozzanak, amekkorát egy ilyen kicsi vödörrel biztonságosan el tudnak oltani. Későesti óráig tartott a közös vacsora, beszélgetés, dalolás.

Az év elején tettük közzé ifjúsági és felnőtt kategóriában „Nógrádhoz tartozom” címmel az irodalmi pályázat kiírását. Olyan nyomtatásban még meg nem jelent pályaműveket vártunk, amelyek akár élettörténeten keresztül, akár más módon bemutatják, miért vagy hogyan kötődik szerzőjük vagy családja Nógrád községhez.

Május 3-án Szentendrén a Skanzenban jártunk, ahol a múlttal való találkozás különös élményét kaptuk. Láttuk a különböző tájegységek hitelesen felépített százkétszáz éves épületeit. A lakóházakban pedig megcsodálhattuk elődeink életterét, elképzelhettük életvitelüket, megcsodálhattuk az iparosok műhelyeit.

Sokunk örömére a várban ebben az évben is megszervezte a Viszkeleti család az Amatőr Zenei Fesztivált. Az Egyesület kórusa nagyon szép dalcsokorral nyitotta meg a rendezvényt.

Július 12-én a szomszéd településre hívtak minket és a Jenői falunapon szerepelt az Egyesület kórusa, a Kámor fogadónál szervezett lovas-rendezvényen pedig a részben egyesület tagokból álló Schomondér együttes szerepelt sikerrel.

A balassagyarmati Palóc Búcsúra meghívást kaptunk és bár készültünk is, de végül nem vettünk részt a rendezvényen, mivel a programfüzet nyomtatása során véletlenül lemaradtunk.

Augusztus 20-án az önkormányzat által nemrég megvásárolt „Faluház” (Nógrád Felszabadulás u 36.) udvarán volt a Szent István napi megemlékezés és az új kenyér ünnepe alakalmából rendezett ünnepség. Az ünnepség keretében az Egyesület a helyi kézművesek alkotásaiból kiállítást rendezett és ekkor került sor az év elején kiírt irodalmi pályázat eredményhirdetésére is. Az ünnepségen az Egyesület kórusa népviseleti ruhába öltözve szerepelt. Nagyon szép ünnepnapunk volt.

Ebben az évben is részt vettünk Kétbodonyban a Szilvaszombat rendezvényen. A csoda ott abban van, hogy az a közösség képes összefogni és ez egy kedves szeretetre méltó rendezvény, a színes népi kultúrát bemutató műsorával, a sok gombócával, szilvalekvár főzésével, nudli sodrásával együtt.

Ebben az évben is részt vettünk a falu Őszi vigalmi rendezvényén, a szüreti felvonulásban, majd a másnapi programban. A nógrádi dalcsokor előadása mindig nagy siker a „hazai pályán”.

Szeptember 29-én *Dr. Kovács István* háziorvosunk a szűrővizsgálatok elvégeztetésének fontosságáról tartott felvilágosító előadást. Elmondta, melyik vizsgálatot, milyen időközönként szükségeses elvégeztetni a betegségek megelőzése, illetve azok korai felismerése érdekében.

Október 11-én a Madách Imre Művelődési központban Nyugat-Nógrád Kistérségei mutatkoztak be Vác városának és Pest megyének. A települések egy-egy standot állítottak fel. Bepillanthattunk Berkenye, Dejtár, Diósjenő, Érsekvadkert, Kétbodony, Nagyoroszi, Nézsa, Szanda, Szendehely, Tereske, Tolmács, Vanyarc életébe, megismerhettük viseletes ruháikkal, kézműves termékeiket. A mi településünket a mi Egyesületünk a népviseletbe öltöztetett babákkal, a foltvarrás technikával készített címerünkkel és a helyi viseletet tükröző fotókkal mutatta be. Az Egyesület kórusa nagyon szép műsorral szerepelt a délutáni kulturális műsoron. Sokáig emlékezni fogunk erre a szép napra.

Nemzeti ünnepünk alkalmából október 23-án a koszorúzással egybekötött megemlékezésen vettünk részt. A temető területén megtartott ünnepség mindig alkalmas arra, hogy visszaemlékezzünk, azokra, akiknek köszönhetjük a szabadságot. Már elég sok itt megtartott ünnepségen vettem részt és a magam nevében sajnálom, hogy a településünkön még ma is élő honfitársaink neve még csak megemlítésre sem kerül pedig voltak, akik éveket börtön töltöttek.

Egyesületünk énekkara meghívást kapott a szendehelyi Német Nemzetiségi Kórustól egy baráti összejövetelre. A november 8-ai találkozás nagy jól sikerült. Megnéztük a Szendehelyi Falumúzeumot, finom vacsorával vártak és a késő esti óráig megállás nélkül szólt a szívből szóló dal.

November 15-én és 16-án kedvezményes áron használt ruhavásárt tartottunk a Klubhelyiségünkben.

Október 31-én Nógrád Község képviselőtestülete tárgyalta a civil szervezetek működését. Az Egyesület által készített tájékoztató alapján köszönetét fejezte ki a Képviselőtestület az addig nyújtott segítségünkért, majd kérte további munkánkat a település érdekében.

Ugyanezen a napon, azaz október 31-én a vezető óvónő kérelme miatt a Képviselőtestület döntést hozott, miszerint az Óvoda és a volt Idősek Klubja intézmények közötti fal kerüljön kibontásra, majd oda átjárást biztosító ajtó kerüljön beépítésre. Az említett döntés értelmében a volt Idősek Klubja WC és zuhanyozási lehetőséget biztosító helyiségét az óvodához csatolták, és az említett ajtó beiktatásával lehetőséget biztosítottak, hogy az óvodások a volt Idősek klubja betegszobáját, elkülönítő szobáját és előterét használják. Sajnálom, hogy a nagyon sok érv ellenére sem sikerült a volt Idősek Klubjának működési feltételrendszerét megőrizni. Meggyőződésem (a faluban a sok idős és egyedül élő ember miatt), hogy erre az intézményre ma is szükség lenne, csak nem úgy, ahogy működött annak idején. (Egyre kevesebben keresték fel az intézményt és a végén már annyira kevesen voltak az intézményt látogatók, hogy azt már, abban a formában valóban nem lehetett gazdaságosan üzemeltetni.)

A képviselőtestület döntését tiszteletben tartom, de jogosságát ma sem tudom jó szívvel elfogadni, mert az óvodások létszáma nem emelkedett, az óvoda működési körülményeit eddig is mindig elfogadhatóan jónak ítélték meg. A Képviselőtestület annak idején pontosan az óvodáskorúak létszámcsökkenése miatt, illetve az idősek napközi otthoni ellátásának korszerűsítése miatt szüntette meg a Szondi utcai intézményt és helyezte át az Óvoda épületébe az időseket ellátó intézményét.

December 6-án a karácsonyi készülődés keretén belül karácsonyfát állítottunk, teatasakból csillagokat hajtogattunk, csuhéból angyalkákat készítettünk.

December 15-én meghitt klubnapunk volt a karácsony jegyében.

December 19-én volt a faluban az idősek napja rendezvény, illetve a karácsonyi ünnepség, ahová szeretetteljes meghívást kaptunk. Tiszteletre méltó az önkormányzat törődése a karácsonyi csomagok juttatása miatt. Köszönjük, mert azokat örömmel fogadtunk. Szeretettel fogadtuk az óvodások és iskolások műsorait, és mindig örömmel hallgatjuk a zeneiskola és az egyházak kórusainak előadását is. Az Egyesület kórusának szép vese, gyertyafény mellet előadott éneke igazi bensőséges hangulatával éke volt az ünnepségnek. A meghívott „sztárvendégeket” viszont nagyon sajnáltam, mert nekik sem lehetett kellemes egy ilyen bensőséges hangulat után egy merőben más stílusú és hangulatú műsorral folytatni az estét. Többünk véleménye szerint a „sztárvendégek” fellépési díját okosabb dolgokra is lehetett volna fordítani, mert bőven elég lett volna, amit a falu közössége kicsik és idősek egymásnak adni tudtak.

A szokásokhoz híven ebben az évben is megtartottuk az óévbúcsúztatót, sőt 2009. január 2-án délután, amikor rendet raktunk a pótszilvesztert is.

Összességében úgy érzem tartalmas évet zártunk. Megítélésem szerint 2008. évben a Szent István napi ünnepség volt a legemlékezetesebb rendezvény. A szívet, lelket felemelő, az összetartozás élményét megadó rendezvény sikerében az Egyesület jelentős részt vállalt.

Nyilas Kálmánné
elnök

Felhívás

Egyesületünk ebben az évben már fogadni tudja a személyi jövedelemadó 1%-nak felajánlását. Kérem, segítse nyilatkozatával munkánkat, és hívja fel erre családtagjainak, ismerőseinek figyelmét is! Egyéni adományokat is szívesen fogadunk, amely után Ön a jelenlegi jogszabályok alapján 30% adókedvezményt tud érvényesíteni.

Adószámunk:
18642892-1-12
Bankszámlaszámunk:
63800111-10002900
Közhasznúsági bejegyzés:
Nógrád Megyei Bíróság,
Balassagyarmat
Pk. 60.096/2006/11
Nyilvántartási szám: 1482

Köszönettel:

Nyilas Kálmánné elnöke

A Nógrádi Evangélikus Gyülekezet hírei

Ezúton is megköszönve az Önkormányzatnak a lehetőséget, hogy írásunk megjelenhet községünk lapjában, a következőkről szeretnénk tájékoztatni az olvasókat:

Először egy jó hír vagy örömhír, mert manapság szinte csak rossz hírek jutnak el hozzánk (jó hír, örömhír = evangélium):

Az Atya átvitt minket szeretett fiának országába, akiben van megváltásunk, és bűneink bocsánata. Kolossé 1, 13-14.

Valóban, az utóbbi hónapokban szinte kivétel nélkül csak rossz hírek keserítik napjainkat. Válságról, életkörülmények romlásáról, megszorító intézkedésekről hallunk, és immár többségében saját bőrünkön is érezzük ennek súlyos következményeit. Munkanélküliség, elbocsátások, növekvő rezsiköltségek, hiteleink törlesztő részleteinek egekbe szökése mindmind olyan kétségbeejtő vészfellegekként gyűltek nyakunkba, hogy nem is tudjuk hogyan lábaljunk ki nyomorúságos helyzetünkből...

Hát ki ér rá ilyenkor azzal foglalkozni, amiről a Biblia beszél, kinek van ideje Istenre, evangéliumra... Minek örülhetne az ember, amikor nem tudom mit hoz a holnap, hol találok munkát, miből fizetem a számláimat, a lakáshitelemet, miből taníttatom a gyermekeimet, miből vásárolok be húsvétra, miből veszem meg a mindennapi kenyeremet stb.?!?

Húsvét a feltámadás ünnepe! Nem csupán a locsolkodás és a nyuszi, a családi eszem- iszom, dínom-dánom ünnepe. Jézus Krisztus, az Isten fia miután ember voltunkat magára vállalta, még azt az áldozatot is képes volt meghozni értünk, hogy életét odaadta a kereszten, hogy bűneinkre bocsánatot nyerjünk, hogy megváltson bennünket a Gonosztól, hogy átvigyen majd minket egy másik országba. No nem egy jobb gazdasági kondíciókkal rendelkező földi országba, ahol magasabb az életszínvonal, hanem egy egészen másfajta országba. Az Ő Mennyei országába! Olyan országba, ahol nem a gazdaság, a gazdagság és jólét a lényeges, és ahol semmi sem szól többé válságról, anyagi gondokról, megélhetési nehézségekről, és a földi embert sújtó különféle nyomorúságokról: betegségről, szerencsétlenségekről, katasztrófákról, halálról, pusztulásról, erkölcstelenségről és igazságtalanságról.

Az Atya átvitt minket fiának országába, a Mennybe. Tényként közli ezt a Biblia szava. Isten megtette, és átvitt minket. Azzal az eseménnyel, ami a golgotai kereszten történt. Jézus a bűneinket felvállalta, magára vette, és a büntetésünket is ő vette magára. Mindez tény, valóság, megtörtént esemény! Hisszük-e ezt? Ha igen, akkor ő lesz az , aki a földi világ gazdasági és erkölcsi válságából is kiszabadít, megment bennünket. A válságból a váltság a kivezető út! Jézus ezt mondja: *„Ne aggódjatok életetekért, hogy mit egyetek, vagy mit igyatok, vagy miből ruházkodjatok... Keressétek először az Isten országát és igazságát, és ráadásul ezek mind megadatnak nektek!”*

Lehet, hogy a válság oka az, hogy nem azt keressük az életben, ami igazán fontos és lényeges? Lehet, hogy az a baj, hogy Isten nélkül, mi magunk akarjuk élni az életet és elfelejtettük, hogy nélküle semmik sem vagyunk, hiszen ő teremtett bennünket? Lehet, hogy nem törődünk útmutatásaival, amit a Biblia tartalmaz: *Szeresd az Urat, a te Istenedet...*, és: *Szeresd embertársadat úgy, mint önmagadat.* Lehet, hogy semmibe vesszük jó tanácsait? Nem lehet, hogy itt a baj forrása?

Ha igen, akkor is igaz a tény: Isten nem haragszik egyikünkre sem, átvisz a Mennyországba. S ha rá figyelünk, és mi is megváltozunk, akkor ő is változtat a dolgok földi menetén!

Mindenkinek Áldott Húsvéti Feltámadás Ünnepet Kívánunk!

További hírek:

A gyülekezet presbitériuma és közgyűlése elfogadta a gyülekezet 2008. évi zárszámadását, és jóváhagyta a 2009. évi költségelőirányzatát.

Néhány fontos adat itt is hadd kerüljön az olvasók elé mindebből:

2008. évi bevételek megoszlása:

- a gyülekezet saját bevételei tagjaitól: 2,4 millió forint
- Országos Evangélikus Egyházi forrás: 640 ezer forint
- állami forrás: 270 ezer forint

2008. évi kiadások:

- Összesen: 3,1 millió forint, melynek jelentős része rezsiköltség és illetmény.
- Felújításra 100 ezer forintot költöttünk, amiből a garázslejárót tettük használhatóvá.
- 100 ezer forint missziói célt szolgált.
- 200 ezer forintot pedig az Országos Evangélikus Egyházon keresztül különböző jótékony célokra ajánlottunk fel.

Ezúton is köszönjük evangélikus testvéreink áldozatkész támogatását, mellyel biztosítják kis gyülekezetünk működésének anyagi feltételeit!

Meg kell említenünk, hogy a Nógrádi Evangélikus Egyházközség a legkisebb lélekszámú önállóan működő gyülekezet Nógrád Megyében, de országos szinten is a legkisebbek között van 140 felnőtt tagjával. Azért persze vannak még evangélikusok a faluban, akik távol tartják magukat a gyülekezettől, - talán Istentől is, pedig Isten nem tartja magát távol egyikünktől sem! Ahogy a Szentírás mondja: *Nincs messze az Isten egyikünktől sem!* Áldást kívánunk az ő életükre ezúton is, és minden kedves olvasó életére úgyszintén!

A 2009-es esztendőben gyülekezetünk templomának tetejét szándékozik felújítani várhatóan május hónapban. Ez a lécezés és cseréppfedés teljes cseréjét, valamint a bádogos munkákat tartalmazza majd. Költsége várhatóan 2,3 millió forint körül lesz, melyet javarészt saját erőből kell biztosítania gyülekezetünknek.

A Nógrád megyei evangélikus gyülekezetek mindegyike egy vasárnapi templomi perselypénzével segít majd bennünket, ez nagyságrendileg 250 ezer forint segítséget jelent, de a többit a gyülekezetnek kell biztosítania. *Egyháztagonként 10 ezer forint*ra van szükségünk, és március végétől kezdődött meg a gyűjtés a munkálatok költségeire. Evangélikus híveink támogatására feltétlenül számítunk, de minden felajánlást hálás szívvel elfogadunk. *Rottek Jánosné* pénztárosunknál lehet befizetni az adományokat.

Az idei évtől az egyházfenntartói járulék személyenként 10 ezer Ft/év.

Néhány közelgő evangélikus egyházi programot hadd ajánljunk mindenki szíves figyelmébe:

- Április 19. színházlátogatás (A Madách Színházban a József című darab) A jegyek sajnos már elkeltek.
- Április 24-25-én családi és sportnap lesz az aszódi evangélikus gimnáziumban, melyre gyerekeket, fiatalokat és felnőtteket egyaránt várnak a szervezők. A lelkészi hivatalban lehet jelentkezni személyesen, vagy a 06 20 8248211-es számon. Lehetőség van ott alvásra, és ottani étkezésre is térítés ellenében, de részvételi díj nincsen. Csak egyik napi részvételre is van lehetőség.
- Május 10-én énekkari találkozó lesz Sámsonházán, melyre szintén lehet jelentkezni. Reménységünk szerint gyülekezetünk énekkara is fellép majd ezen a napon.
- Május 23. Evangélikus Egyházi Missziói Nap, kirándulás Nyíregyházára. Minden korosztály részére. A helyszínen külön gyermekprogram várja az érkező kisgyermekes családokat. Részvételi díj nincs, az utazást magunknak kell térítenünk.
- Természetesen a közelgő húsvéti ünnepi istentiszteleteinkre is hívunk szeretettel mindenkit. Április 12-én és 13-án úrvacsorai istentisztelet a templomban reggel nyolc órakor. Nagycsütörtökön és nagypénteken fél kilenckor találkozhatunk a gyülekezeti teremben.

Erős Vár a mi Istenünk!

Kollár Zsolt evangélikus lelkész

Tájékoztató a Nógrádi Nagyboldogasszony Alapítvány működéséről

A Nógrádi Nagyboldogasszony Alapítvány 2002-ben , magánszemélyek összefogásából alakult. Fő célkitűzése a helyi barokk stílusú, műemlék római katolikus templom megmentése. 2008-ban az alapítvány folytatta a műemlék templom felújítását, és az anyagi fedezet megteremtésére irányuló feladatok elvégzését.

Alapítványunk nem csak az adományozók támogatására épít, hanem felkutat keres minden olyan lehetőséget, forrást, amellyel hozzájárulhat az előttünk álló feladatok anyagi fedezetének megteremtésére.

Együttműködünk a faluban lévő civilszervezetekkel és a helyi Önkormányzattal is. Az együttműködés keretében 2008. február hóban az Önkormányzattal és az ECONÓGRÁD Alapítvánnyal közösen pályáztunk az ÉMOP által meghirdetett *„Turisztikai attrakciók fejlesztése”* című pályázaton. Sajnos ez a pályázat nem volt eredményes.

Pályáztunk még 2008. február hóban a Nemzeti Kulturális Alap Műemléki és Régészeti Szakkollégiuma által kiírt pályázaton is. A templom belső festésére, a főoltár és a két mellékoltár retablóinak, valamint a főoltárkép restaurálására kértünk vissza nem térítendő támogatást. Ez a pályázatunk eredményes volt, 4 500 000 Ft támogatásban részesültünk, ami a munka befejezése után, 2010. április hóban kerül kifizetésre.

A 2008-as esztendő nagyon eredményes év volt számunkra. Egymást érték a tennivalók:

- A süttői Reneszánsz Bt-nél tervezői útmutatásokat követve megrendeltük az új kőlépcsőket, a liturgikus térhez, valamint a két mellékoltárhoz. A kőlépcsők hazaszállítását egy helybéli önkéntes segítőnk térítés mentesen végezte el.
- Szerződést kötöttünk a váci székhelyű Parlamentkő Kft.-vel a templombelső burkolási munkáira (220 nm), valamint a kőelemek felújítására, főbejárati ajtókávák, kórus illetve sekrestye ajtó kőkávái, főoltár kőlépcsői, és a keresztelőkút.

A burkolási munkálatokkal egy időben kialakításra került az új liturgikus tér , beépítésre kerültek az új

impozáns kőlépcsők. A burkolási munka 2009. február 13.án fejeződött be. 2008. november végétől 2009. február elejéig a munkálatok ideje alatt nem használtuk templomunkat.

Közösségi összefogással kitakarítottuk templomunkat., harminc aszszony és tíz férfi vett részt a munkálatokban, melyek három napot vettek igénybe.

2009. február 22-én ünnepélyes szentmise keretén belül vettük újra birtokunkba templomunkat.

Elkészíttettük a templom rekonstrukciós újrafestéséhez szükséges színtervet. A színtervet engedélyeztetés, és zsűriztetés céljából megküldtük a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Észak-Magyarországi Regionális Igazgatóságához. Vele párhuzamosan kutatási engedélyt kértünk *Tarr György* restaurátor festőművész részére, aki a restaurációs munkát fogja elvégezni.

2008. év elején, az 1-2 forintos pénzérmék bevonása kapcsán két helyi vegyesboltban elhelyezett persellyel gyűjtést szerveztünk. Az így összegyűjtött összeg 101 270 Ft volt.

Az év elején köszönő levelet küldtünk minden egyéni adományozónk részére, megköszönve eddigi támogatatását.

A kuratóriumi üléseken tájékoztattuk az egyházközség tagjait a felújítási munkák folyamatáról.

Kapcsolatot tartunk a Váci Egyházmegye Püspöki Hivatalával, ahonnan a főépítészen keresztül szakmai segítséget kapunk, valamint a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal szakemberével, és területi referensével akik felkészültségükön keresztül biztosítják a megfelelő szakmai hátteret a kivitelezési munkálatok alatt.

Örömmel tájékoztatjuk az egyházközség tagjait, hogy a templom belső burkolási munkálataihoz, a liturgikus tér kialakításához, *Dr. Beer Miklós* püspök úrtól, megyés főpásztorunktól, 2 265 000 Ft összegű pénzbeli támogatást kaptunk, melyet ezúton is tisztelettel megköszönünk.

Az SZJA 1%-ának alapítványunk javára való felajánlásának érdekében, széles körű tájékoztatást folytattunk potenciális támogatóink körében, szórólapok, és hirdetés útján. Szervező munkánk eredményes volt. Örömmel vettük, hogy előző évi 1%-os kampányunk eredménnyel járt és 2008. évben 636 825 Ft-ot utalt számlánkra az adóhivatal.

A munkák szervezése során kiterjedt figyelmünk arra is, hogy a festéshez szükséges nem kis költséggel járó állványlétrák biztosítva legyenek. A Váci Püspökségtől megigényeltük az állványlétrákat.

2008. januárjában előszerződést kötöttünk *Tarr György* restaurátor festőművésszel a templom teljes belső kifestésére, amely e szerződés értelmében 2009. június hóban elkezdődik

Továbbra is számítunk mindenki segítségére, támogatására az elkövetkezendő időszakban is.

Piroska János
a kuratórium elnöke

Az alapítványok 2008. évi beszámolói

Nógrád Várának Megmentéséért Alapítvány

Alapítványunk 2008. évi működését 296 705 Ft induló bankszámla egyenleggel kezdte meg. Az év során a személyi jövedelemadó felajánlott 1%-ából 101 529 Ft bevételt értünk el. Működésünket a Szent Kinga lovas kör támogatta 10 000 Ft-tal, kamat bevételből 2 383 Ft realizálódott. Kiadásaink között szerepel az elmúlt évi NCA pályázaton nyert pénzeszközből fűkasza és szerszámok beszerzése 107 315 Ft összegben. A személyi jövedelemadóból befolyt összegből a már megkezdett vári állagmegóvási munkákat folytattuk, amelyre 26 400 Ft-ot fizettünk ki, a fennmaradó részt tartalékoljuk a 2009. évi munkákhoz. Számlavezetési díjra 12 000 Ft-ot fordítottunk. A 2008-as gazdasági évet 264 902 Ft bankszámla egyenleggel zártuk.

Megköszönjük adományozóinknak, támogatóinknak segítségét, Horváth Imre várgondnok munkáját, amelyek lehetővé tették és teszik a vár felújítási munkáinak további folytatását. Bízunk abban, hogy az idei esztendőben is lesznek támogatók, adományozók, hogy tovább folytathassuk a már megkezdett műemlékmentést az utókor számára.

Adószámunk:19163796-1-12

Pavlik Károly Zsigmond elnök

Nógrádi Tornateremért Alapítvány

Alapítványunk 2008. évi nyitó egyenlege 322 780 Ft volt. 2008. folyamán ez az egyenleg csupán két ízben növekedett. Októberben érkezett meg a számlára a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlásából keletkezett 272 944 Ft, valamint december végén a számlát vezető pénzintézet írta jóvá a 2008. évre járó betéti kamatot, melynek összege: 2 814 Ft.

Az alapítvány a rendelkezésre álló pénzéből 150 000 Ft-ot adott át a nógrádi Általános Iskola és Óvoda oktatási intézménynek, melyet a gyerekek úszásoktatásának finanszírozására fordítottak. A támogatás elszámolása szabályosan megtörtént.

További kiadása volt még az alapítványnak a számlavezetési díj: 12 000 Ft, és postai feladási díj: 237 Ft.

Az alapítvány záró pénzkészlete: 436 301 Ft.

Az elmúlt évben felajánlott 1%-os támogatásokat mindenkinek nagyon köszönjük, és idén is számítunk rá, hogy élnek az alapítványi támogatás ezen formájával.

Adószámunk: 19162843-1-12

Mlinárcsek Márta
kuratóriumi tag

Polgárőrség 2008

Tisztelt Nógrádi lakótársak!

Községünk 43 fős polgárőr közössége az elmúlt évben is igyekezett a közbiztonság a közrend, a bűnözés megelőzése érdekében tenni. Rendszeres és eseti járőrözéseinkkel remélem már mindenki találkozott. Személyes benyomásaim alapján jó az elfogadottsága tevékenységünknek, melyet a jövőben szeretnénk a rendőrséggel közös járőrözéssel fokozni, elfogadtatni.

2008. év az almáskerti 3 fős betörőbanda elfogásával indult. Csendes jelenlétünkkel biztosítottuk a február 9-ei választást.

A közintézményeinket rendszeresen ellenőriztük, de rendre ott vagyunk a temető, a templom, a csurgó stb. területein is.

Lehetőségeinkhez mérten elláttuk polgárőreinket megkülönböztető ruházattal, felszereléssel, melyek beszerzéséhez ezúton köszönöm Nógrád és az Almáskert lakosainak önzetlen anyagi segítségét, melyet a jövőben is szívesen fogadunk.

Gyermekeinkért, magunkért, községünk biztonságáért, javaink megóvásáért a jövőben is „Szolgálunk és védünk."

Gáspár Ferenc elnök

Tűzoltó Egyesület hírei

Tisztelt nógrádi lakosok! Ezúton tájékoztatjuk önöket a Nógrádi Önkéntes Tűzoltó Egyesület eseményeiről.

Ez évi pályázati pénzünkből be tudjuk fejezni a szertárat, a bejárati támfal már elkészült, a tetőszigetelés, nyílászárók cseréje és a külső színezés van hátra. A Tűzoltó Szövetségtől 750 000 Ft-ot az NCA-tól 155 000 Ft-ot kaptunk, ebből épül a szertár és tudunk felszereléseket vásárolni. Az Önkormányzati támogatás 200 000 Ft, ebből tudjuk a gépkocsi működését biztosítani (műszaki, kötelező, üzemanyag és az esetleges alkatrészek).

Egyesületünkbe várjuk minden olyan személy jelentkezését, kik hajlandóságot éreznek falujuk megóvására, aktív védelmére is.

Még tart az adóbevallások időszaka, s az idei évtől már egyesületünket is segíthetik adójuk 1%-val. **Adószámunk: 18641671-1-12**, Nógrádi Önkéntes Tűzoltó Egyesület.

Segítsen, hogy segíthessünk!

Lestyán József Nógrád Öte Pk.

Nógrádi Híradás Nógrád Községi Önkormányzat tájékoztató kiadványa
Felelős kiadó: Szórágy Gyuláné polgármester Szerkesztő: Szórágy Gyuláné polgármester és Árpásné Schlenk Judit jegyző
A szerkesztők munkatársai: Mlinárcsek Márta és Nagy Henriett. A lap ingyenes. Megjelenik negyedévente 700 példányban.
Készült a GREEN DRUCK Nyomdaipari Bt. üzemében. Felelős vezető: Pál György 2651 Rétság, Táncsics M. u. 16. sz.